

Εργαζόμενοι στον τομέα της κατ' οίκον φροντίδας – μια ολοκληρωμένη επισκόπηση της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας τους

Συνοπτική παρουσίαση

Συντάκτες: Juan Arasan, Maria Caprile, Rebecca Tildesley (Notus), Clara Llorens (Fundación 1º de Mayo - ISTAS), Fieke Margaretha van Dijk, Aleksandra Morozovaitė και Grėtė Veronika Gedutytė (Visionary Analytics).

Διαχείριση έργου: Lorenzo Munar και Kate Palmer — Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (EU-OSHA).

Η παρούσα συνοπτική παρουσίαση συντάχθηκε για λογαριασμό του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (EU-OSHA). Το περιεχόμενό της, συμπεριλαμβανομένων τυχόν απόψεων και/ή συμπερασμάτων που περιέχει, εκφράζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν απηχεί κατ' ανάγκη τη γνώμη του EU-OSHA.

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία και οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο ενεργεί εξ ονόματός του δεν ευθύνονται για ενδεχόμενη χρήση των παρακάτω πληροφοριών.

© Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία, 2026

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με μνεία της πηγής.

Για κάθε χρήση ή αναπαραγωγή φωτογραφιών ή άλλου υλικού που δεν καλύπτεται από δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία πρέπει να ζητείται απευθείας η άδεια των κατόχων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

Η παρούσα έκθεση παρέχει μια ολοκληρωμένη επισκόπηση των προκλήσεων επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας (EAY) που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι στον τομέα της κατ' οίκον φροντίδας στην ΕΕ. Διερευνά τα τρέχοντα στοιχεία σχετικά με τους πιο διαδεδομένους κινδύνους για την EAY και τα αποτελέσματα στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι στον τομέα της κατ' οίκον φροντίδας και προσδιορίζει σχετικές στρατηγικές και παρεμβάσεις για τη διαχείριση και την πρόληψη των κινδύνων για την EAY στους χώρους κατ' οίκον φροντίδας. Η μελέτη βασίζεται σε μια μεικτή προσέγγιση μεθόδων, η οποία περιλαμβάνει έρευνα τεκμηρίωσης, επιτόπια έρευνα μέσω συνεντεύξεων με τους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς και τον προσδιορισμό παραδειγμάτων ορθών πρακτικών, ορισμένα από τα οποία αναπτύσσονται ως περιπτώσιολογικές μελέτες (δημοσιεύονται ως αυτοτελή έγγραφα¹ και συνδέονται με την έκθεση).

Ως εργασία κατ' οίκον φροντίδας ορίζεται η φροντίδα ή η βοήθεια που παρέχεται εντός της ιδιωτικής κατοικίας του παραλήπτη σε ενήλικες που πάσχουν από αναπηρία ή μακροχρόνια εξάρτηση. Ωστόσο, ο καθορισμός των ορίων του τομέα της κατ' οίκον φροντίδας είναι δύσκολος λόγω της πολυπλοκότητας της παροχής φροντίδας, η οποία περιλαμβάνει μια σειρά από ιατρικές και προσωπικές υπηρεσίες με διαφορετικά επίπεδα προσόντων, αλλά και λόγω της ποικιλομορφίας των ρυθμίσεων απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων των ιδιωτικών και δημόσιων οργανισμών και της άμεσης απασχόλησης από νοικοκυριά, καθώς και λόγω της έκτασης της άτυπης και αδήλωτης εργασίας.

Η έκθεση εξετάζει τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά και τις κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο τομέας και που έχουν αντίκτυπο στην απασχόληση και τις συνθήκες εργασίας των εργαζομένων στον τομέα της κατ' οίκον φροντίδας. Ο τομέας της κατ' οίκον φροντίδας σημειώνει ταχεία ανάπτυξη λόγω της γήρανσης του πληθυσμού και της αυξανόμενης ζήτησης για υπηρεσίες μακροχρόνιας φροντίδας (LTC). **Παρά τα αυξανόμενα επίπεδα απασχόλησης, η εργασία στον τομέα της κατ' οίκον φροντίδας συγκαταλέγεται μεταξύ των χαμηλότερα αμειβόμενων επαγγελμαμάτων στην ΕΕ. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με τις εξαιρετικά απαιτητικές σωματικές και ψυχοκοινωνικές συνθήκες εργασίας, συμβάλλει στη διαρκή έλλειψη προσωπικού και στην αυξανόμενη εξάρτηση από τη διεθνή κινητικότητα των εργαζομένων στον τομέα της κατ' οίκον φροντίδας, πολλοί από τους οποίους αντιμετωπίζουν πρόσθετα τρωτά σημεία λόγω του μεταναστευτικού καθεστώτος τους και του καθεστώτος απασχόλησής τους.** Τις τελευταίες δεκαετίες, τα προγράμματα «μετρητά έναντι φροντίδας» που υιοθετήθηκαν σε πολλά κράτη μέλη (KM) οδήγησαν συχνά στην επέκταση της αγοράς των χαμηλόμισθων εργαζομένων στον τομέα της κατ' οίκον φροντίδας, γεγονός που αντικατοπτρίζεται στο αυξανόμενο ποσοστό των άτυπων εργαζομένων και των οικιακών εργαζομένων που απασχολούνται απευθείας από νοικοκυριά. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τον αυξανόμενο κατακερματισμό των συνθηκών απασχόλησης με κενά στη νομική και κοινωνική προστασία. Σε ορισμένα κράτη μέλη, οι οικιακοί εργαζόμενοι που απασχολούνται απευθείας από ένα νοικοκυριό δεν καλύπτονται από νομική προστασία, όπως οι κανονισμοί για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, οι παροχές κοινωνικής ασφάλισης ή οι διατάξεις για τον κανονικό χρόνο εργασίας. Από την άλλη πλευρά, οι μεταρρυθμίσεις στη δημόσια χρηματοδότηση και παροχή υπηρεσιών κατ' οίκον φροντίδας, που προκλήθηκαν από δημοσιονομικές πιέσεις, οδήγησαν σε αυξανόμενη εμπορευματοποίηση και αυξημένο ανταγωνισμό μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών και, σε ορισμένες περιπτώσεις, σε εργασιακές πρακτικές με ελάχιστη προστασία.

Η μελέτη αυτή έχει εντοπίσει διάφορες στρατηγικές και παρεμβάσεις που εστιάζουν στην επαγγελματικοποίηση και την τυποποίηση της εργασίας στον τομέα της κατ' οίκον φροντίδας, αντανakλώντας την αυξανόμενη επίγνωση της ανάγκης για βελτίωση των συνθηκών απασχόλησης και εργασίας των εργαζομένων στον τομέα της κατ' οίκον φροντίδας και για αντιμετώπιση της αυξανόμενης ζήτησης για ποιοτικές υπηρεσίες κατ' οίκον φροντίδας σε

¹Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στη διεύθυνση:

<https://osha.europa.eu/en/publications/barcelona-social-superblocks-initiative-proximity-home-care-services>

<https://osha.europa.eu/en/publications/kobra-collaborative-approach-improving-osh-care-and-nursing>

<https://osha.europa.eu/en/publications/mitigating-exposure-musculoskeletal-risks-siun-sote-ergonomics-model>

<https://osha.europa.eu/en/publications/multi-country-burnout-prevention-initiative-based-mentoring-and-training-case-procare>

<https://osha.europa.eu/en/publications/frances-carers-cared-programme-improves-quality-care-and-life-both-caregivers-and-care-recipients>

<https://osha.europa.eu/en/publications/improving-domestic-care-worker-wellbeing-through-training-and-professionalisation-case-ebincolf>

ολόκληρη την ΕΕ. Μια πρώτη σειρά στρατηγικών περιλαμβάνει νομικές μεταρρυθμίσεις ή πολιτικές πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στη θέσπιση επαγγελματικών προτύπων στην παροχή υπηρεσιών και στη βελτίωση των ευκαιριών κατάρτισης, σταδιοδρομίας και μισθολογικής εξέλιξης, με στόχο την ενίσχυση του επαγγελματικού κύρους και της ελκυστικότητας της εργασίας στον τομέα της κατ' οίκον φροντίδας, καθώς και τη βελτίωση της ποιότητας και της ασφάλειας των υπηρεσιών κατ' οίκον φροντίδας. Αυτές οι πρωτοβουλίες περιλαμβάνουν επίσης προσπάθειες για την αντιμετώπιση των κανονιστικών κενών και την επέκταση των κοινωνικών δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων προστασίας της απασχόλησης στους οικιακούς εργαζόμενους. Μια δεύτερη ομάδα στρατηγικών επικεντρώνεται σε διάφορες πρωτοβουλίες που αντιμετωπίζουν το διαδεδομένο πρόβλημα της αδήλωτης εργασίας στον τομέα της κατ' οίκον φροντίδας. Σημαντικό είναι το γεγονός ότι η έκθεση παρουσιάζει διάφορες πρωτοβουλίες για τη στήριξη των διασυννομιζόμενων εργαζομένων στον τομέα της κατ' οίκον φροντίδας και την ανάγκη τους για τυποποιημένες δεξιότητες και προσόντα, αντανακλώντας τον αυξανόμενο ρόλο τους στον τομέα και τις συγκεκριμένες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν.

Το περιβάλλον εργασίας της κατ' οίκον φροντίδας παρουσιάζει μοναδικές προκλήσεις για την επαγγελματική ασφάλεια και υγεία σε σύγκριση με τις εγκαταστάσεις φροντίδας σε ιδρύματα. Η εργασία σε ιδιωτικές κατοικίες εκθέτει τους εργαζομένους σε συγκεκριμένους κινδύνους και καθιστά δύσκολη την εφαρμογή τυποποιημένων στρατηγικών πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων. Το φυσικό περιβάλλον των κατοικιών των πελατών μπορεί να μην διαθέτει τον κατάλληλο εξοπλισμό ή να έχει ακατάλληλες συνθήκες, αυξάνοντας τον κίνδυνο υπερβολικής καταπόνησης, ασταθούς βάδισης, πτώσεων και τραυματισμών. Επιπλέον, το κοινωνικό περιβάλλον της εργασίας στον τομέα της κατ' οίκον φροντίδας εκθέτει τους εργαζόμενους σε πολύπλοκες διαπροσωπικές δυναμικές με τους πελάτες και τις οικογένειές τους, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε συναισθηματική πίεση και κινδύνους κακοποίησης και παρενόχλησης. Οι εργαζόμενοι στον τομέα της κατ' οίκον φροντίδας συχνά εργάζονται σε απομόνωση και στερούνται άμεσης υποστήριξης από συναδέλφους και προϊσταμένους, γεγονός που επιδεινώνει περαιτέρω αυτούς τους κινδύνους. Επιπλέον, τα προγράμματα εργασίας στην οργάνωση των υπηρεσιών κατ' οίκον φροντίδας, που χαρακτηρίζονται από κατακερματισμένες ώρες και πίεση χρόνου, σε συνδυασμό με τον μεγάλο φόρτο εργασίας και τη συχνά απρόβλεπτη φύση των καθηκόντων φροντίδας, εκθέτουν τους εργαζομένους σε συγκρούσεις επαγγελματικής φύσης και καθιστούν δύσκολη την εφαρμογή λύσεων πρόληψης κινδύνων.

Η μελέτη παρουσιάζει τρεις κύριες κατηγορίες παραγόντων κινδύνου για την επαγγελματική ασφάλεια και υγεία (ΕΑΥ) και τις σχετικές επιπτώσεις για την υγεία από την εργασία στην κατ' οίκον φροντίδα.

Πρώτον, **οι εργαζόμενοι στον τομέα της κατ' οίκον φροντίδας εκτίθενται σε σημαντικούς μυοσκελετικούς κινδύνους, κυρίως λόγω της σωματικά απαιτητικής φύσης των καθηκόντων τους και των εργονομικών προκλήσεων που υπάρχουν στις ιδιωτικές κατοικίες.** Αυτοί οι κίνδυνοι περιλαμβάνουν τη διεκπεραίωση βαρέων σωματικών εργασιών, τη συμμετοχή σε δραστηριότητες χειρισμού ασθενών, την εργασία σε άβολες και στατικές στάσεις και την εκτέλεση επαναλαμβανόμενων κινήσεων, συχνά χωρίς τον κατάλληλο εξοπλισμό ή σε περιορισμένους και ακατάλληλους χώρους. Τέτοιες συνθήκες μπορούν να οδηγήσουν σε υπερβολική καταπόνηση, πίεση ή τραυματισμούς σε διάφορα μέρη του σώματος. Οι μυοσκελετικές παθήσεις (ΜΣΠ), όπως ο πόνος στη μέση, ο πόνος στον ώμο και ο πόνος στον αυχένα, είναι πολύ συχνές σε αυτόν τον τομέα. Αυτές οι ΜΣΠ μπορούν να οδηγήσουν σε παθήσεις χρόνιου πόνου, μειωμένη ικανότητα εργασίας, αυξημένες αναρρωτικές άδειες και ακόμη και πρόωρη συνταξιοδότηση μεταξύ των εργαζομένων στον τομέα της κατ' οίκον φροντίδας. Η συχνότητα εμφάνισης ΜΣΠ επηρεάζεται τόσο από τις σωματικές απαιτήσεις όσο και από ψυχοκοινωνικούς παράγοντες, όπως οι υψηλές εργασιακές απαιτήσεις και ο χαμηλός έλεγχος της εργασίας.

Δεύτερον, **οι ψυχοκοινωνικοί κίνδυνοι από την εργασία στην κατ' οίκον φροντίδα προκύπτουν κυρίως από υψηλές ποσοτικές απαιτήσεις, μεταξύ άλλων από τον υπερβολικό φόρτο εργασίας και την πίεση χρόνου, οι οποίες προκαλούνται από την υποστελέχωση και τις μη ευέλικτες και κατακερματισμένες πρακτικές προγραμματισμού.** Αυτά τα πρότυπα εντατικοποίησης της εργασίας συχνά οδηγούν σε μη αμειβόμενες υπερωρίες και σε μειωμένο έλεγχο της εργασίας, οδηγώντας ενδεχομένως σε αντικρουόμενες καταστάσεις λόγω της αδυναμίας των εργαζομένων στον τομέα της κατ' οίκον φροντίδας να φροντίσουν τους ασθενείς σύμφωνα με τα επαγγελματικά ή δεοντολογικά

πρότυπα. Το γεγονός αυτό περιπλέκεται από τις συναισθηματικές απαιτήσεις που προκύπτουν από τις πολύπλοκες διαπροσωπικές σχέσεις με τους πελάτες και τις οικογένειές τους, συχνά σε συναισθηματικά φορτισμένες καταστάσεις. Επιπλέον, οι έρευνες επισημαίνουν τους επικρατέστερους ψυχοκοινωνικούς παράγοντες κινδύνου που απορρέουν από την έμφυλη σύνθεση του εργατικού δυναμικού κατ' οίκον φροντίδας και τον καταμερισμό της οικιακής εργασίας και της κατ'οίκον φροντίδας με βάση το φύλο, ιδίως τις προκλήσεις της σύγκρουσης μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής (η οποία εντείνεται από τα ακανόνιστα και κατακερματισμένα ωράρια εργασίας), καθώς και τους κινδύνους βίας και παρενόχλησης που ενισχύονται από την απομόνωση και την έλλειψη άμεσης υποστήριξης από συναδέλφους και προϊσταμένους. Επιπλέον, ορισμένες μελέτες αναδεικνύουν την εργασιακή ανασφάλεια που προκαλείται από την αδήλωτη εργασία ή από την έλλειψη σταθερού ωραρίου εργασίας, γεγονός που οδηγεί σε ανησυχίες και δυσκολίες για την κάλυψη των καθημερινών αναγκών τους. Οι επιπτώσεις στην ψυχική υγεία των εργαζομένων στον τομέα της κατ' οίκον φροντίδας αποτελούν σημαντικό παράγοντα ανησυχίας, καθώς αρκετές μελέτες υποδεικνύουν μεγάλη συχνότητα εμφάνισης άγχους, στρες, επαγγελματικής εξουθένωσης και συναισθηματικής εξάντλησης. Ωστόσο, υπάρχουν περιορισμένα στοιχεία σχετικά με την έκταση αυτών των αποτελεσμάτων ψυχικής υγείας σε σύγκριση με τις ΜΣΠ.

Τρίτον, οι **εργαζόμενοι στον τομέα της κατ' οίκον φροντίδας αντιμετωπίζουν μια σειρά φυσικών, χημικών και βιολογικών κινδύνων**. Οι φυσικοί κίνδυνοι προκύπτουν από το φυσικό περιβάλλον εντός και εκτός των σπιτιών των πελατών, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων ολίσθησης, ασταθούς βάδισης και πτώσης λόγω μη ασφαλών συνθηκών στο σπίτι, καθώς και ατυχημάτων που σχετίζονται με τη μετακίνηση μεταξύ των σπιτιών των πελατών. Οι βιολογικοί κίνδυνοι αφορούν κατά κύριο λόγο την έκθεση σε λοιμώδεις νόσους με διάφορους τρόπους μετάδοσης, όπως η διάτρηση με βελόνα και η επαφή με σωματικά υγρά. Οι κακές συνθήκες υγιεινής στα σπίτια των πελατών μπορούν να επιδεινώσουν αυτούς τους κινδύνους. Οι χημικοί κίνδυνοι απορρέουν από τον χειρισμό ουσιών καθαρισμού και απολύμανσης, καθώς και από την έκθεση σε φάρμακα ή δευτερογενή καπνό. Αυτοί οι κίνδυνοι μπορούν να οδηγήσουν σε διάφορα προβλήματα υγείας, όπως τραυματισμούς από πτώσεις, μυοσκελετικές παθήσεις, αναπνευστικά προβλήματα και πιθανές λοιμώξεις, αλλά τα συγκεκριμένα στοιχεία για τη συχνότητα εμφάνισης αυτών των κινδύνων και προβλημάτων είναι σπάνια στο πλαίσιο της ΕΕ.

Η αντιμετώπιση των προκλήσεων για την ΕΑΥ στον τομέα της κατ' οίκον φροντίδας απαιτεί μια πολυδιάστατη προσέγγιση. **Η έκθεση αυτή υπογραμμίζει την ανάγκη για βελτιωμένες διαδικασίες εκτίμησης κινδύνου ειδικά προσαρμοσμένες στο περιβάλλον της κατ' οίκον φροντίδας**. Παραδείγματα καινοτόμων στρατηγικών για τη βελτίωση της εκτίμησης των κινδύνων στον τομέα της κατ' οίκον φροντίδας περιλαμβάνουν συνεργατικές προσεγγίσεις που φέρνουν σε επαφή διαφορετικούς ενδιαφερόμενους φορείς, καθώς και έναν συνδυασμό επιθεωρήσεων στον χώρο εργασίας και προγραμμάτων κατάρτισης σε θέματα ασφάλειας για τους εργαζόμενους στον τομέα της κατ' οίκον φροντίδας, τα οποία καλύπτουν θέματα εργονομίας, ελέγχου των λοιμώξεων και στρατηγικών για τη διαχείριση των ψυχοκοινωνικών κινδύνων. Οι ψηφιακές εφαρμογές και τα εργαλεία ΤΠΕ χρησιμοποιούνται ολοένα και περισσότερο για την εκτίμηση κινδύνων στον τομέα της κατ' οίκον φροντίδας, προσφέροντας πιο συνεπείς και τυποποιημένες αξιολογήσεις σε διαφορετικές τοποθεσίες και βοηθώντας τους εργαζόμενους να αντιμετωπίσουν τους κινδύνους που εντοπίζονται. Επιπλέον, ορισμένες παρεμβάσεις επικεντρώνονται στη συμμετοχή των ασθενών στις διαδικασίες εκτίμησης και πρόληψης των κινδύνων.

Η μελέτη αυτή προσδιόρισε διάφορες προσεγγίσεις για την πρόληψη και τη διαχείριση των κινδύνων για την επαγγελματική ασφάλεια και υγεία σε επίπεδο χώρου εργασίας. Οι προσεγγίσεις αυτές ταξινομούνται σε οργανωτικές και ατομικές παρεμβάσεις. Οι οργανωτικές παρεμβάσεις περιλαμβάνουν αλλαγές στις πρακτικές οργάνωσης της εργασίας με σκοπό τη μείωση της έκθεσης σε κινδύνους στην πηγή τους. Οι ατομικές παρεμβάσεις, από την άλλη πλευρά, στοχεύουν στη βελτίωση της ικανότητας των εργαζομένων να αντιμετωπίζουν τους κινδύνους για την επαγγελματική ασφάλεια και υγεία μέσω προγραμμάτων κατάρτισης και της προώθησης συμπεριφορών και δεξιοτήτων ασφάλειας.

Οι οργανωτικές παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση των ψυχοκοινωνικών κινδύνων στον τομέα της κατ' οίκον φροντίδας επικεντρώνονται στην ενίσχυση της αυτονομίας των εργαζομένων

στην εργασία και στη λειτουργική υποστήριξη των συναδέλφων μέσω της δημιουργίας αυτοδιαχειριζόμενων ομάδων εργασίας, όπως καταδεικνύεται από το μοντέλο Buurtzorg των Κάτω Χωρών. Το μοντέλο αυτό συνίσταται στην οργάνωση μικρών ομάδων εργασίας αποτελούμενων από εργαζομένους στον τομέα της κατ' οίκον φροντίδας, οι οποίοι τους επιτρέπουν να οργανώνουν την εργασία τους σύμφωνα με τα επαγγελματικά τους κριτήρια, με θετικές επιπτώσεις στη μείωση των κινδύνων και την αύξηση της ικανοποίησης από την εργασία, καθώς και στην παροχή στους εργαζομένους του ελέγχου και της υποστήριξης των συναδέλφων. Ένας άλλος βασικός τομέας οργανωτικής παρέμβασης είναι η διαχείριση του χρόνου εργασίας. Σχετικά παραδείγματα είναι η εφαρμογή ευέλικτων συστημάτων προγραμματισμού, τα οποία παρέχουν στους εργαζομένους μεγαλύτερο έλεγχο επί του ωραρίου εργασίας τους, ενισχύοντας έτσι τις ευκαιρίες για καλύτερη ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής.

Οι παρεμβάσεις σε ατομικό επίπεδο επικεντρώνονται κυρίως στον εφοδιασμό των εργαζομένων με αυξημένες ικανότητες και δεξιότητες για την αντιμετώπιση των κινδύνων που προκύπτουν από πολύπλοκες διαπροσωπικές σχέσεις και την αντιμετώπιση του συναισθηματικού άγχους. Παραδείγματα προγραμμάτων πρόληψης της βίας στον χώρο εργασίας είναι, μεταξύ άλλων, προγράμματα κατάρτισης και συμπεριφορικές παρεμβάσεις για την ανάπτυξη της ικανότητας των φροντιστών να αντιμετωπίζουν διάφορες στρεσογόνες καταστάσεις. Άλλα παραδείγματα παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση της επαγγελματικής εξουθένωσης σε περιβάλλοντα μακροχρόνιας φροντίδας (συμπεριλαμβανομένης της κατ' οίκον φροντίδας) επικεντρώνονται στην κατάρτιση διευθυντικών στελεχών ώστε να ενεργούν ως μέντορες για τους εργαζομένους στον τομέα της περίθαλψης.

Οι οργανωτικές παρεμβάσεις που αντιμετωπίζουν συγκεκριμένα τους μυοσκελετικούς κινδύνους και τις ΜΣΠ στην εργασία κατ' οίκον φροντίδας επικεντρώνονται στην κατανομή του σωματικού φόρτου εργασίας και στην υιοθέτηση εργονομικών λύσεων. Ένα αξιοσημείωτο παράδειγμα αναδιάρθρωσης των πρακτικών οργάνωσης της εργασίας παρέχεται από το «υπόδειγμα των Goldilock», το οποίο επιτρέπει μια πιο ισορροπημένη κατανομή του σωματικού φόρτου εργασίας και των περιόδων ανάπαυσης μεταξύ των εργαζομένων στον τομέα της κατ' οίκον φροντίδας. Η χρήση βοηθητικών συσκευών, όπως ανυψωτικά μηχανήματα, συρόμενα καθίσματα ή οσφυϊκές υποστηρίξεις, σε συνδυασμό με ειδική εργονομική εκπαίδευση, έχει επίσης αποδειχθεί αποτελεσματική οργανωτική παρέμβαση για τη μείωση του πόνου στη μέση στους εργαζομένους στον τομέα της κατ' οίκον φροντίδας.

Οι παρεμβάσεις σε ατομικό επίπεδο αποσκοπούν κυρίως στην ενίσχυση των γνώσεων και των δεξιοτήτων των εργαζομένων όσον αφορά τις τεχνικές ασφαλούς χειρισμού ασθενών, τις εργονομικές πρακτικές και την ευαισθητοποίηση σχετικά με τους κινδύνους. Ορισμένα παραδείγματα που εντοπίστηκαν στη μελέτη εστιάζουν στην ανάπτυξη εσωτερικών εκπαιδευτών σε διάφορους τομείς ασφάλειας, οι οποίοι θα βοηθούν και θα υποστηρίζουν τους συναδέλφους τους στην εφαρμογή πρακτικών ασφάλειας στον χώρο εργασίας.

Από την άλλη πλευρά, η μελέτη παρέχει περιορισμένα παραδείγματα παρεμβάσεων που αφορούν ειδικά τους φυσικούς, βιολογικούς και χημικούς κινδύνους σε περιβάλλοντα κατ' οίκον φροντίδας στο πλαίσιο της ΕΕ, επισημαίνοντας την ανάγκη για περαιτέρω έρευνα και προστατευτικά μέτρα για την αντιμετώπιση των εν λόγω κινδύνων σε περιβάλλοντα κατ' οίκον φροντίδας.

Συνολικά, τα παραδείγματα πρωτοβουλιών που παρουσιάζονται στην έκθεση αναδεικνύουν τη σημασία των ολοκληρωμένων προσεγγίσεων που συνδυάζουν οργανωτικές αλλαγές με την ανάπτυξη ατομικών δεξιοτήτων για την αποτελεσματική εφαρμογή των στρατηγικών πρόληψης και διαχείρισης των κινδύνων σε περιβάλλοντα κατ' οίκον φροντίδας. Η μελέτη δείχνει επίσης την ανάγκη συμμετοχής των εργαζομένων στον τομέα της κατ' οίκον φροντίδας στον σχεδιασμό και την υλοποίηση παρεμβάσεων στον τομέα της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητά τους και να συμβάλουν στη δημιουργία μιας εργασιακής νοοτροπίας που προάγει την υγεία και την ασφάλεια.

Αποστολή του **Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (EU-OSHA)** είναι να καταστήσει τους χώρους εργασίας στην Ευρώπη ασφαλέστερους, υγιέστερους και παραγωγικότερους. Ο Οργανισμός ερευνά, αναπτύσσει και διανέμει αξιόπιστη, ισορροπημένη και αμερόληπτη πληροφόρηση σχετικά με την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία και διοργανώνει πανευρωπαϊκές εκστρατείες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης. Ο Οργανισμός, ο οποίος ιδρύθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση το 1994 και έχει την έδρα του στο Μπιλμπάο της Ισπανίας, απαρτίζεται από εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, των κυβερνήσεων των κρατών μελών, οργανώσεων εργοδοτών και εργαζομένων, καθώς και από κορυφαίους εμπειρογνώμονες από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και από τρίτες χώρες.

information@osha.europa.eu

<https://osha.europa.eu>